

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt.
Félévre 4 " "
Negyedévre 2 " "

Hirdetési árak:

A négy-hasábos petitsor
1-szeri felvétele . . . 7 kr.
2-szeri " " 6 " "
3-szeri " " 5 " "
A három-hasábos „Nyilttér”
petitsor 10 krval számítatik.
Hirdetés-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Vegyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
Oppelik A., Schalek Henrik,
Haasenstein és Fogler,
Mosse Rezső bécsi; — Gold
berger A. B. budapesti; —
G. L. Daube és társa
M. frankfurti;
Haasenstein és Fogler
Steiner A.
hamburgi irodáiban.

Megjelenik hetenkint háromszor
és pedig:
vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. Hirdetések és előfizetések felvételi
irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltiv-közbeu a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
vasárnap 10 kr.

A városi közgyűlés.

1882. febr. 20.

A gyűlést kevéssel 9 óra után Perczel Miklós főispán ur nyitotta meg. Elsőnek a belügyministeri leirat olvastatott fel, az adó-felzárólamási bizottság elnökeinek kinevezéséről. Elnök: Nádossy Kálmán ur; alelnök: id. Krasznay Mihály ur. Következett a ministeri rendelet, Hermann János volt mérték-hitelesítési felügyelő elleni fegyelmi ügyben, melynélfogva a bűnösnek talált hivatalnok hivatalából elbocsátása következtében megürült állomás betöltendő. A közgyűlés pályázat útján, a legközelebbi közgyűlésen történendő választással fogja a megürült állomást betölteni. Felolvastatott a tanácsi jelentés az 1881-ik évi zárszámadás elkészüléséről. Itt némi vitára adott okot azon körülmény, hogy a közköltség nehány tételének kimerülése folytán, több rendbeli átruházások történtek. Bubregh Antal biz. tag ur a jelentést nem akarja addig tudomásul venni, míg a felülvizsgáló bizottság a számadások felülvizsgálásáról praecis jelentést nem intéz a közgyűléshez. A közgyűlés azonban Aidinger János polgármester ur felvilágosító szavai után, tudomásul veszi a tanácsi jelentést.

Az 1882-ik évi közmu. ka-előirányzat megállapítása érdemében egyuttal egy utkaparó állomás létesítése és a közmunka összeírásának időmeghatározása jött kérdésbe. Az első kérdés, feleslegességénél fogva, elejtetett; a második kérdésre vonatkozólag azon megállapodásra jutott a gyűlés, hogy az összeírás január hóban fog eszközöltetni. A helypénzszedési jog bérbeadásáról már megemlékeztünk lapunk egyik számában. Bolgár Kálmán, lapunk szerkesztőjének, mint biz. tagnak abbéli indítványa, hogy városunk nagy szülötte, Nendtvich Károly, budapesti egyetemi tanár 70 éves születése és 35 éves tanárkodási jubileumának alkalmából, — választatnék meg a város díszpolgárává:

Nagy tetszéssel fogadtatott és városunk jeles fia, — Nendtvich Károly, díszpolgárrá kiáltatott ki, lelkes éljenzések között. — Ezután a szőlőgazdák egyesülete által benyújtott hegyrendőri szabályzat került szőnyegre, mely a tanácsi jelentés után általánosságban elfogadtatván, részletes tárgyalás alá boesáttatott, és azon pontok, — melyek a kerületekre és a hegypásztorok számára vonatkoznak, függőben hagyattak, illetve a tanácshoz utasítottak, miután a közgyűlés előbb 6 kerületet, 12 hegypásztort fogadott el, délután tartott folytatólagos gyűlése alkalmával azonban 7 kerület fenntartása mellett nyilatkozott, de az határozatba nem mehetett, mert a többség megelőzőleg már másként határozott, és így új indítványként kerülend tárgyalás alá.

Simonfay János biz. tag ur lemondása folytán a 4-ik kerületben új választás határidejűl martius 26-ika tüzetett ki.

Erdekes vitára adott alkalmat a Budapest-pécsi vasut igazgatóságának kérvénye, a Balokány tóból kifolyó felesleges víz egy részének az üszöghi állomásra való elvezetése, s ezzel kapcsolatban a várcsi területen teljesítendő építkezés érdemében. Ugyanis a gazdasági bizottság, mint a városi érde-

keknek hű öre, csakis 15 évre és évi 200 frt bér mellett vélte teljesíthetőnek a kérelmet. A tanács, tekintettel arra, hogy a társulat nagyobb befektetést kénytelen tenni, 25 évet indítványoz. Krasznay Mihály ennek ellenében azt indítványozza, hogy engedtessek át a felesleges víz bizonyos jogdíjért, pl. egy aranyért, mert a vasut közérdekű, a városra általa tetemes előny hármlik, a város a vasutért mitsem áldozott és így e csekély kérelmet szűkkeblűség lenne megtagadni; ez indítványt pártolták Bolgár Kálmán és Egry József bizottsági tagok is, de a közgyűlés egyáltalán nem helyeselte az indítványban mutatkozó nagylelkűséget és a gazdasági bizottság indítványát fogadta el, mégis az átadás idejét 35 évben határozván meg. A közgyűlés e határozata természetesen indokolt, a város specialis gazdasági érdekeiből kifolyólag, de a bérnélküli átengedést pártolóknak nézete csakis annyiban lett volna jogosult, amennyiben ugy fogták fel az ügyet, hogy az átengedés által magának a vállalatnak tesznek szolgálatot. Csakis örülni tudnánk, ha a vasuttársaság a közgyűlés e határozatát részéről is elfogadná. Több érdekesebb tárgy nem fordulván elő, befejezzük ismertetésünket.

Pécs, 1882. febr. 21-én.

A színházi bizottság, melynek működéséről ugyancsak édes kevés kerül a nyilvánosság elé, oly indítvánnyal járult a városi közgyűlés elé, mely indítványnak célja a színház-alap megteremtése, az eszköz pedig erre a nyilvános szini, valamint másnemű előadásokra, mutatványokra és táncmulatságokra kivetendő engedély-díj. A czél magában véve üdvös, de szemben azon követelménnyel, hogy városunkban a magyar színészet ügye állandóan rendeztessek és viszonyitva az ajánlott eszköz tarthatatlanságához, egyáltalán a várakozásnak nem felel meg. Egy perczig sem habozunk kijelenteni, hogy a színházi bizottság indítványa sem azon magasztos eszmének, melyért a testület alakult, sem az általa képviselt ügy méltóságának, sem pedig végre a városi törvényhatóság kívánalmának, ugy a miként az tétetett, indokoltatott és kidolgoztatott — nem felel meg; de legkevésbé sem felel meg a közönség igényeinek, mert a magyar színészet ügye közügy, az minden polgárt egyenlően érdekel, ha tehát e téren valamely indítvány tétetik, annak oly alaposan és pontosan, érdemileg és alakilag, helyesen kell történnie, hogy nem csupán tiszta anyagot nyújtson a megvitatasra, hanem keresztülvitele és sikere iránt érdekeltséget, buzgalmat, sőt lelkesedést keltsen. Mindezt és sok egyebet nélkülöz az alig 12 sorból álló indítvány a nélkül, hogy egyáltalán bővebben kifejtene, mi irányban tartja szükségesnek a színház-alap létesítését, vagyis egy állandó színház építésére, avagy az eddigi színházi

bér pótlására, vagy pedig a szerződötendő igazgató, esetleg társulatának segélyezésére, vagy könyv- és ruhatár, vagy kellő diszletek beszerzésére lenne a gyűjtött összeg fordítandó, anélkül, hogy kimagyarázná mi indokok és körülmények követelik ezen egész társadalmi életünkre és az összes jótékony és közművelődési intézetek és egyletek működésére kiható intézkedésnek, vagy is az új adóztatásnak ez időbeni szükségességét: anélkül, hogy egyáltalán jelezné, mily hasznos, vagy okszerű sikert várhatunk a létesítendő alaptól és végre anélkül, hogy szemünk elé tárná, mit és mennyit jövedelmeznek az engedély-díjak. Midőn ily lényeges indítvánnyal lépünk elé, azt mindenek előtt szakavatottsággal, indokoltan kell előterjeszteni.

És vajjon pótolja-e ezeket az indítványhoz csatolt jegyzék? Legkevésbé, mert e szabályokban foglalt pontozatok is a lehető legfelületesebbek, ezek nemcsak hogy vitatás alá nem kerülhetnek, hanem még a tárgyalás alapjául sem fogadhatók el. — De mielőtt elmondanók részletesen nézeteinket, közöljük a hivatkozott jegyzéket, nehogy legkevésbé is animositással vádoltassunk; e jegyzék hű közlése igazolandja az ellene felhozott kifogásainkat s már a könnyebb megérthetés és megismerhetés végett is szükséges annak szöszterinti közlése. A jegyzék 13 pontot tartalmaz (szerencsétlen szám) és pedig: 1. A szini előadási engedélyek díja, ha az engedély egy hónapon aluli: 10 frttól 50 frtig, ha egy hónapon felüli: minden egyes kónapra 50 frttól 200 frtig állapítandó meg, a 11. §-ban közölt czélra kivétetik ezen intézkedés alól a színházi bizottság által szerződötött magyar színházi társulat. 2. Színházon kívül nyilvános látogatások céljára szolgáló zárt vagy egyéb helyiségeken a szavalati, dal- és zenehangversenyek, táncmulatságok és minden néven nevezendő mutatványi előadásokra szóló engedélyek után minden egyes előadásra 5 frttól 20 frtig terjedő díj fiztendő. — 3. Korcsmákban, kávéházakban és oly nyilvános helyiségekben belépti díj nélkül tartandó előadások és mutatványokra, hol az előadási teremben egyidejűleg étkek és italok szolgáltatnak, minden egyes engedély 2—25 frtig terjedő helyi-díj alá esik. 4. Korcsmai és kávéházi helyiségekben belépti díj mellett rendezendő minden egyes társas vagy zeneestély, vagy egyéb előadások engedélye után 5—25 frtig terjedő helyi-díj fiztendő. 5. Lovardai engedélyek után az egyszer és mindenkorra járó helyi-díj 50—200 frtig állapittatik meg. 6. Panorámák, gépszínházak és hasonlók engedélye után hetenként 5—50 frtig terjedő helyi-díj vettetik ki. 7.

állatseregleti engedélyek után hetenként 3—20 frtig terjedő helyi-díj. 8. A 2, 4, 5, 6. és 7. pontban körülírt előadások és mutatványok az ezen díjjegyzékben megállapított helyi-díjakon felül kötelesek az illető engedélysek még napi nyers bevételüknek 5 százalékat is a 11. pontban említett cél javára fizetni; miért is tartozik minden ily engedélyes a napi bevételéről szóló kimutatást egy példányban a rendőrségnek a következő nap déli 12 óráig bemutatni és ugyanazon időre a fenti százalék-járulékot, az engedély különbeni megvonatásának terhe alatt a rendőrségnél lefizetni. 9. A 8. pontban említett százalék lefizetésére a helyben állandóan lakó és vállalatuk után adózó egyének nem köteleztetnek. Színháznívítási engedély után járó díjat Pécs szab. kir. város közgyűlése esetről-esetre határozza meg. 10. Az ezen jegyzékben megállapított díjakat a rendőrkapitány a szini bizottság egyik tagjával veti ki, a rendőrség szedi be ezen díjakat és a szini bizottság egyik tagjával az ellenőrzést gyakorolja. 11. A befolyt díjak fele részben a színházi alaptőke, fele részben pedig a helybeli Rudolfinum javára esnek, a díjak a városi pénztárba befizetendők, a mely a színházi alaptőke javára eső összegeket a szini bizottság kezelése alá bocsátja. 12. A színházi alaptőkét a városi szini bizottság kezeli, a kezelési szabályokat a város közgyűlése állapítja meg. 13. A rendőrség által vezetendő kimutatásnak következő rovatokkal kell birnia: 1. Folyó szám. 2. Az illető engedélyes neve. 3. Az előadás vagy mutatvány körülírása. 4. A kivetett engedély-díj összeg. 5. A díjjegyzék pontja, melynek alapján a kivetés történt. 6. Az időtartam, melyre az engedély adatott. 7. Összege az egyesektől befolyt nyers bevételi díjaknak. 8. Főösszegek. 9. Jegyzet.

Az imént elősorolt jegyzék igazolja abbéli kifogásainkat, hogy sem a cél kellemleg jelezve nincs, vagyis az alaptőke hova fordítása ki nem tüntetett, sem pedig a kezelés határa és természete meg nem hatá-

roztatott, mert a 12-ik pont azt mondja ugyan, miszerint a kezelés módozatát a városi közgyűlés állapítja meg, ez azonban csak az adminisztrációra vonatkozik, nem pedig a befolyó jövedelem tökéltése, hasznosítása vagy hova fordítására.

Terünk ezuttal nem engedi, hogy a javaslatot bővebben bírálat alá vegyük, de azt legközelebb megteendjük, elmondván egyet-mást úgy a szinügyi bizottság feladatáról, úgy a pécsi szini viszonyokról is. Addig is határozottan kimondjuk, hogy a színházi alaptőkének ily módoni megalapításával egyet nem értünk, hogy a színház-kérdés egészen más módon lenne rendezés alá veendő, s a játékadó behozatalának kérdése csakis annak keretén belül foglalhatna helyet, addig azonban idő előtti.

A polgármester ur tiszti jelentése.

— Nyolczadik közlemény. —

Beszállásolás. A városi összes laktanyák az állandó helyőrség által, mely áll az 52-ik gyalog seregre, az 5-ik drago-nyos ezred törzse, a 68. és 69-ik honvéd zászlóalj, és a 8-ik honvéd huszárezred egy osztályából, voltak az egész éven keresztül elfoglalva. Az év közben történt keresztlvonulások és összpontosítások alkalmával összejött katonaság pedig következőleg volt elhelyezve: A polgárságnál mint átvonuló beszállásolás, a 9-ik huszár-ezredtől 1 tiszt 16 ember és 30 ló; a 8-ik huszárezredtől 16 tiszt, 607 ember és 638 ló. Az 5-ik drago-nyos ezredtől 18 tiszt, 641 ember és 592 ló. A városi barakkokban: a 44-ik gyalog ezredtől 821 ember és 12 ló; a 23-ik gyalog ezredtől 431 ember és 12 ló; az 52-ik gyalogezredtől 506 ember; a lókiegészítő osztálytól 32 ember és 60 ló és ezenfelül 58 tiszt vendéglőkben láttatott el átvonulási szállásilletéssel, kik a most említett és fegyvergyakorlat céljából e városban összpontosított csapatokhoz tartoztak. Ezekon kívül vendéglőkben el volt helyezve az év folytán 19 tábornok, 87 törzstiszt és 188 főtiszt. A sátoztáborban az őszi fegyvergyakorlatok alkalmával el volt helyezve: 14 törzstiszt, 258 főtiszt, 5627 ember és 659 ló; végül megemlítettik, hogy az év folytán 289 előfogott lett a katonaság részére kiszolgáltva.

Ez alkalommal ismételt megemlített a cs. kir. katonai kincstár azon a város irányában tanusított méltánytalan eljárása, melyszerint a város a közös katonaság által használt laktanyák után járó bért, ámbár azt a város tanácsa számtalanszor sürgette, az 1880-ik év végéig meg nem fizette, s csakis akkor, midőn a Tanács minden nevezendő javítást vagy pótlást határozottan megtagadott, — utalványozott összesen 1000 frtnyi előleget, mely a legszükségesebb javításokra is alig volt elegendő. Az illetékes katonai főhatóságok ezen méltánytalan eljárásának pedig az volt a következménye, hogy egyrészt a város nem vihette keresztl a kívánt pótlásokat, javításokat és pótépitkezéseket, vagyona és jövedelme tekintetében jelentékenyen károsodott, a katonaság pedig nem lévén előírás szerinti helyiségekben elhelyezhető, a szolgálat érdeke szenvedett. Remélhető azonban, hogy ezen ügy is a kívánt megoldás alá fog hozatni.

Tanügy. A város által fenntartott népiskolák 28 osztályában járt összesen 1798 gyermek, kik közül kitünő előmenetelű volt 167, jeles rendű 293, I-ső rendű 905 II-od rendű 197, vizsgálatlan 46, nem haladó 79, elmaradt a tanodából 98 és meghalt 12. Vallásra nézve volt 1700 r. kath., 17 g. k., 32 ágost. és helvét, 49 izraelita. Magyar volt 1585, német 162, szláv 51. Az iskolát elhagyta 175, kik valamennyien tudtak jól írni olvasni és számolni. — Működött pedig az összes vallásfelekezetek részéről, 11 hitoktató, 28 osztálytanító, 2 rajz-, 2 torna-, 1 zene- és két házi ipartanító. A házi iparoktatást illetőleg meg kell jegyezni, hogy ez a belvárosi és szigeti külvárosi tanépületekben hetenként 4—5 órában lett az iskolaszék rendelkezése folytán, behozva, s az eredmény a szalmafonás és permetmunka, kosárfonás, kefekötés, csiszolási munkák terén meglepőnek mondható, mi leginkább Mihálovits Antal tanító, és Nik Józsa segédtanító buzgó fáradozásainak köszönhető.

Arvaügyek. Pécs szab. kir. város gyámhatósága alá tartozó egyének száma volt 1534. Ezek közül 1086 kiskorú részére kezeltetett ingó és ingatlan vagyon 380.182 frt becsértékben készpénzben 23.102 frt 94 kr. magán-kötvényekben 297.533 frt 62 kr. Értékpapirokban és takaréktári betétekben 255.738 frt 26 kr. összes kezelési alatti vagyon 955.555 frt 82 kr. Kiutalványoztatott és tényleg kifizetett készpénzben 22.676

Tárca.

Ascanio,

Dumas Sándor regénye.

Francia eredetiből fordította:

dr. Daempf Sándor.

IV.

S c o z z o n e.

(Folytatás.)

Midőn Benvenuto Cellini Franciaországba érkezett, I. Ferencz egész udvarával Fontainebleauban volt: a művész tehát érkezett ahhoz, a kit keresett; a városban megszállott s Ferrara bibornokot értesítette megérkezésétől. A bibornok, ki tudta, hogy a király türelmetlenül vár Benvenutóra, értesíté ő felségét a hírről. Még ugyan e nap fogadta Benvenuto a király s azon zengetes és erőteljes nyelven, melyen a művész oly szépen írt, hozzá így szólt: Benvenuto, töltsön vigan néhány napot, hogy búját s fáradalmait elfelejtse; üdüljön fel, szórakozzék s ez alatt majd lesz reá gondunk, hogy szép megrendelést kapjon. — Azután a kastélyban jelölve ki helyet a művésznek, I. Ferencz gondoskodott arról, hogy a művész miben sem szükölködjék.

Benvenuto tehát egy ugrással a francia civilisatio központjában volt, mely e korban ugyan az olaszt még el nem érte, de már versenyzett vele, s mely versenyből nemsokára diadalmasan is lépett ki. Körül-

nézvén, azt hihette volna, hogy nem hagyta el Toscana fővárosát, mert itt is művészetek s művészek környezék, kiket Flórenzből ismert, s Leonardo da Vincit és Rosso mestert Primaticcio követte.

Benvenuto feladata tehát az volt, hogy nyomában járjon híres elődeinek s a szobrászatot oly magasra emelje Európa legfinomabb udvarának szeméi előtt, mint a mily magasra e három nagy mester a festészetet emelé. Benvenuto tehát megakarta előzni a király óhaját az által, hogy nem várta be míg a megígért szép munkát nála megrendeli, hanem saját kezdeményezése folytán, saját segédeszközeivel akarta azt végrehajtani. Észrevette, hogy mily kedves a király előtt a kastély, melyben vele találkozott; elhatározta tehát, hogy hizelegni fog a király ez érzetének az által, hogy egy szobrot farag, melyet fontainebleau nymphának szándékozik elnevezni.

Szép mű lett volna is e szobor, koszoruzva fenyvek-, kalászkok- és szőlőtőkét; mert Fontainebleaut síksággal határos, liget árnyékolja és szőlőlugasok közepette emelkedik. A Benvenuto által tervezett nymphának tehát Cerest, Dianát és Erigonet, három csodálatosan összefűzött typut kellett egyesítenie magában, melyek mindegyikének határozottan kellett ugyan föltüntetve lennie, de együttesen mégis csak egyet ábrázolni; azonkívül a szobortalpon e három istennő jelvényeit kellett alkalmaznia s a kiknek alkalmuk volt látni Perseus szobra-

nak elragadó alakjait, tudhatják, hogy a flórenzei mester miként véste e csodálatos részleteket.

De a művész egyik legnagyobb baja az, hogy noha a szépség eszméje benne megvan, műve anyagi kivitelére mégis emberi mintát szükségel. — De honnan vegyen ő ily mintát, mely e három istennő hármasszépségeit egymagában egyesíti?

Kétségtől, ha, mint az ókorban a Phidiasok és Apellesek korában a nap szépségei, az alak királynői magok jöttek volna a művészhez, Benvenuto magában az udvarban is megtalálta volna azt, mit keresett: ilyen volt Medici Katalin, ki ekkor nem volt több huszonegy évesnél, ilyen volt Valois Margit, Navarra királynője, kit negyedik gratiának s tizedik muzsának neveztek; ilyen volt végül L'Etampes hercegné, ki elbeszélésünk folyamában többször fog szerepelni, s kit a tudósok legszebbikének s szépek legtudósibának neveztek. Több volt itt, mint mennyire a művésznek szüksége volt; de mondtuk már, elmúlt a Phidiasok és Apellesek kora.

Benvenuto tehát máshol kellett mintát keresnie.

Nagy örömmel hallotta tehát, hogy az udvar Párisba költözik; szerencsétlenségére azonban az udvar ez időben, hogy Benvenuto szavaival éljünk, úgy utazott, mint egy halottas kíséret. Tizenkét-tizenöt ezer ló ment előtte; oly helyeken állapodott meg, hol alig volt két-három épület, esténként négy

frt 40 kr. magánkötvényekben 43.122 frt értékpapír és takaréktári betétekben 28.717 frt. 46 kr. Összesen 84.516 frt 46 kr. Ingó és ingatlan vagyonban átadatott semmi. Maradt tehát az év végével árvatári kezelés alatt ingó- és ingatlanban 380-182 frt. készpénzben 426 frt 54 kr. Magánkötvényekben 263.411 frt 02 kr. értékpapírokban és takaréktári betétekben 227.019 frt. 80 kr. Összesen 871.039 frt. 36 kr. értékű vagyon. A vagyonnal nem bíró és számszerint 458 árvatartási és neveltetési költségei beszerzéséről első sorban a közeli rokonok gondoskodnak, ezenkívül 70 árvát tart a város közönsége a Rudolphinum nevű árvaházban.

Ujdonságok.

A kaszinó-egyesület rendkívüli közgyűlése e hó 19-én d. e. 10 órakor mégis megtartott s nem épen vita nélkül. Azon hír, hogy a nőgyűlés, kikerülendő minden vizsályt a terem-átengedése iránti kérvényét visszavonta, sokakat, sőt a legtöbbet visszatartott, mert a közgyűlést tárgytalannak gondolták s azon hiszemből voltak, hogy ennek kijelentése után a közgyűlés érdemleges tanácskozásba nem bocsájtkozhatik. Mily nagy volt a meglepetés, midőn Förster Béla ur, casinói és választmányi tag, azon álláspontra helyezkedve, hogy a nőgyűlés kérvényének visszavonása mellett is az ügy nem szűnt meg, mert a közgyűlést casinói tagok kérték s ezek ragaszkodhatnak a terem-átengedése iránti véleményükhöz, felveti a kérdést: van-e a közgyűlésnek végintézkedési joga a választmányi határozattal szemben? Erre megindult a vita pro és contra, hatalmas argumentumokkal csatározva, az alapszabályok jeles magyarázatára mellett egyre-másra mérlegelve, fontolgatva, himezve, hámozva, miglen az eredmény kimondatott: a közgyűlésnek tárgya nem lévén, feloszlatatik. Ez volt vége a nagy buzgósággal felkarolt ügynek, tanulsága pedig az: bárha mindazok, kik a teremért tüzebejöttek, érdekléltek a kaszinó ügyei iránt, igyekeznének a szükséges reformokat létesíteni, akkor ily terem-átengedési kérdések elő sem fordulhatnak. De mig csupán asszonyi szép szóra van szükség, hogy érdeklődjenek s különben éveken át mivel sem törődnek, úgy hogy a rendes közgyűlésekre megjelenni méltónak sem tartják — az általuk hangoztatott bajokon segíteni nem lehet: pedig

órát mulasztott a sátrak felütése, reggelenként ismét négy órát azok fölszedésével; s mindez azt eredményezte, hogy noha a székhely s a főváros közti távolság alig volt tizenhat mérföld, mégis öt nap kellett, míg Fontainebleauból Párisba érkeztek.

Huszszor is előre akart menni Benvenuto, de mindig visszatartotta Ferrare bironok azon előterjesztéssel, hogy ha a király egy reggel nem fogja őt látni, minden bizonytalannal kérdezi fogja, hogy hová lett; s ha megtudja, hogy elutazott, bucsu nélküli elutazását személye iránti figyelemhiánynak fogja tekinteni. Benvenuto tehát elfojtá bossúságát, s a hosszú állomások alatt azzal kísérlete idejét ölni, hogy fontainebleaui nymphája körvonalait rajzolgatta.

Végre elért Párisba. Először is Primaticciót látogatta meg, ki Leonardo da Vinci és Rosso mester fontainebleaui munkálatainak folytatásaival volt megbízva.

Primaticcio, ki már régóta lakott Párisban, rögtön utbaigazithatta őt s megmondhatta neki, hol találhat mintákat.

Vessünk egy futólagos pillantást Primaticcióra.

Signor Francesco Primaticcio, kit szülővárosáról Bolognainak hittak, Jules Romain tanítványa volt hat évig; most már nyolcz év óta lakik Franciaországban, hová őt a művészek nagymestere, I. Ferencz hívta meg a mantuai marquis figyelmeztetésére. Mint — Fontainebleauban láthatni, bámulatosan ermékény, bőkezűséggel, nagy uri modorral

van elég tőr és alkalom, hol tehetségüket érvényesíthetnék és a létező hiányokat orvosolhatnák.

A nőgyűlés közvacsorája. A farsang méltó befejezést nyert: A nőgyűlés közvacsorája fényesen sikerült, díszes és szép számú közönség volt jelen, az úgynevezett „zártkör“ egyáltalán nem zavartatott meg. Látogatottságra nézve nem hasonlítható ugyan az előbbi évekhez, de annál könnyebben lehetett mozogni és kényelmesebben táncolni. Kik talán tüntetőleg elmaradtak, csak önmaguk vesztettek; mert a közvacsora ellen ez évben semmi kifogás nem lehetett: szép tánczosnők, gondos és mindenütt vigyázón sürgő, forgó gazdaasszonyok, kedélyesség és vidámság, jó ételek és italok — kelle-e több? Az étkezéskor felügyelő hölgyek tapintata, nyájassága, mindenkit kellemesen érintett és fokozta a jó kedvet. A bálanyák közül futólagosan megemlítjük, természetesen Moravec urat első sorban, úgy Förster Béláné, Pilehné, Koszitsné, Magyarliné, Hilscherné, Kindlné urhölgyeket, de jelen volt az érdemes elnöknő Cseh Kővér Anna ő nagysága is. A tánczó menyecskék között láttuk Ottocskáné, Mikesné, Plainerné, Kereséné, Stirlingné, Czierené urhölgyeket, míg a lányok közül megemlíthetjük Rozgonyi, Koszits, Hermann, Littke, Lámmer, Billitz, Lang, Guttmann, Obetkó kisasszonyokat, több névre a mámoros éj után nem emlékezünk.

A helypénzszedési tarifa e hó 20-án érkezett le a miniszteriumtól a helybeli kereskedelmi iparkamarához véleményadás végett. Hisszük, hogy innen a jelentés mielőbb megtétetik, annál inkább, mert a tarifa éppen a kamara véleményezése alapján állapított meg. Az új bérleti viszonyok sürgősen követelik ez ügy gyors elintézését, nehogy a bérlet körül jogi bonyodalmak fejlődjenek ki.

A „Pécsi dalárda“ alapszabályszerű IV. dalestélye. Hónapok óta hallatszik mindenütt, hogy a „P. D.“ nagy reformokon fog keresztül menni, sőt már azt is akarták tudni, miszerint ezen egyesület napjai is megszámálvák és az a föloszlásnak néz elébe. Egyrészt az egyesület régi jó neve, másrészt az itt-ott hallott jóslatok oda vonzottak bennünket is az estélyre, hogy meggyőződést szerezzünk a felől, miszerint a keringő hírből mi a való s jogosult-e azon föltevés, hogy az egyesület a föloszláshoz közeledik. Midőn a szép számban

és szeplőtlenül tiszta vonásokkal bíró férfi volt.

Sokáig félreismerték Primaticciót, ezen encyklopaedikus főt, e terjedelmes tudományú férfit, e határtalan tehetséget, mely a magas festészet minden nemét átkarolta s melyet korunk csak három százados igazságtalanság után ismert el. Valóban, vallásosság ihlete alatt festé a beaugardi kápolna festményeit, a Montmorency-hotelben levő erkölcsdarabjaiban a keresztény alaperényeket testesít meg; végül a terjedelmes Fontainebleau telve van műveivel: az aranykapunál s a táncsteremben a mythologia és allegoria legszebb alakjait ő készítette; Ulyses csarnokában s szt.-Lajos szobájában Homer epikai költőtársa volt, s lefeté az Odysseát s az Ilias egy részét. Azután a mesekorból a hőskorba ment át, s a történelembe lépett. Nagy-Sándor és Romulus életének főbb mozzanatai s Havre meghódolása lőnek megtestesítve azon festményeiben, melyek a nagy táncsteremhez tartozó szobát ékítik; a természetet vonta körébe a ritkaságok kabinetjébe levő tájképeiben. Végre, ha a nagy tehetséget mérlegelni, különböző irányzatait tekintetbe venni, műveit összeszámitani akarjuk, azon eredményre jutunk, hogy kilenczvennyolcz nagy és százharcz kisebb festményében majd a szárazföldet, majd a tengert, majd pedig a történelmet, szenteket, arcképfestészetet, allegoriát és epepeiát vonta a művészi ábrázolás körébe.

(Folytatása következik.)

megjelent működő tagokat szemléltük s ott láttuk a sok dicsőségben osztozott régi gárda minden tagját, élükön Hoffer-ral, úgy végkép eloszlott azon aggodalmunk, miként tán mégis ezen egyesület a végét járja; mert egy egyesületet ily életerősen látni, pártolva a városi közönség színe-java által, nem engedett ily föltevésre következtetni. Az estélyre 460 jegy fogyott el. A műsort a városi zenekar kezdé meg. A dalárda minden egyes darabját szabatosan és összevágólag énekelte. Köztetszében részesült Jilly Alajos ur magán dala az „Őseink emléke“ című műnégyesben. Szép elismerésben részesült a városi zenekar is, különösen Jaksch karmestere által irt „Magyar disznytány“-a, mely előnyösen ismertette meg Jaksch ur zeneköltői tehetségét. A program befejezése után következett a tánc, melyet az ifjúság jó kedvvel lejtett egész reggelig. Mig a táncsteremben a jó kedv a táncban lelte kifejezését, addig az étteremben derék dalárdistáink visszaidéztek emlékeztünkben a soha el nem felejthető régi dicsőséget. A közönség hálásan jutalmazta minden egyes elénekelte dalt, mely tüzzel és lelkesedéssel énekelte, háláját meleg kézzsoritásokban, Hoffer és dalárdistáink életetésével fejezte ki a nagy közönség, mely az éttermet é szó teljes értelmében zsufoláig tölté be. Midőn ezzel befejezzük ujdonsági tiszttünket, figyelmeztetjük az egyesület tagjait, hogy a netáni létesítendő reformokat jól átgondolják, nehogy a reform által a társadalom, melynek hosszu éveken át kedvence és elkerülhetlen jó barátja volt, szenvedjen. Tehát meggondolva, előre!

„Baranyamegye hiv. tantestület“-nek elnöke, Repich Vincze ur családját ért súlyos csapás következtében, ezen tisztéről lemondván, az ügyek vezetésével Reberics Imre ur, test. alelnök lett a kir. tanfelügyelőség által megbízva.

Betörési kísérlet. Vasárnap éjjel a Mátyás-utca 13. számú házba rövid idő alatt másodikban kísérletet betörést. Ez alkalommal az udvari lakások egyikébe, hol egy szegény család él. Éjjel telé járt az idő, midőn a gaztetteseknek sikerült az egyik ablakot kifeszíteni s már a szobába hatoltak, midőn a szomszéd lakó észrevéven a neszt, kitarva ablakait — lármát csapott. A lármára a betörők kerekét oldva az udvaron és kerten át elmenekültek.

Schmidt építész a székesegyház restaurálására vonatkozó tervezeti munkáját bevégezte. A tervrajzok teljesen kidolgozva, a püspöki kancelláriában vannak s rövid idő múlva megkezdődnek ez ügyben a tárgyalások. Amyi már bizonyos, hogy a restaurálás elvileg el fog fogadtatni; vita tárgyát csak az képezendi, hogy az egységes styl elérésére, minő áldozatokat hozhatni.

Színházi hírek. Holnap tartatik meg a színházban az igazgató ur által rendezett első böjti zene-estély, melynek programja a legszebb és legkedveltebb operákból lesz összeállítva. Ugyanis már alig három hét választ el minket virágvasárnaptól, midőn a társulat vándoratra kél s minthogy az igazgató főleg azon operákat taníttatja, melyek jutalomjátékokra ígértettek oda, azon operákból, melyek önállóan előadhatók nem voltak, egyes részletek fognak előadatni. Ugyancsak ekkor színrakerül a „Szerelmes levél“ szerb vígjáték, mely a nemzeti színházban is tetszéssel adatott. — Szombaton kerül színre Csepreghy hátrahagyott népszínműve a „Szép asszony kocsisa.“ — Legtöbb sulyt fektet az igazgató ur a „Tündér Lant“ látványosságra, melyet értesülésünk szerint Bokor ur állított össze német fordítások után, már hetek óta festenek, csinálják a costumöket, furnak, faragnak, hogy a látványosság lehetőleg díszes legyen. E darabban 30 kis leány is föl fog lépni.

Az időjelző állomás legújabb távirati értesítése: Kilátás a jövő időre. Allandó derülés várható éjjeli fagygyal.

Apró hírek. A mohácsi posta tisztá jövedelme 1881-ben 6288 frt 76 krt tett ki. — A Budapest-pécsi vasút a ke-

vező időjárás folytán az építkezésben annyira halad, hogy a vasut nemcsak a kitűzött időre, hanem még előbb is megnyitható lesz. — A z u j p o s t a f ő n ő k, báró Purzel Béla már átvette az ügyek vezetését. A volt helyettest, Anhalt urat mindenesetre elismerés illeti a több hónapon át tapintatosan és gondnal teljesített vezetésért. — A városi közgyűlés april hó 23-ára tüzetett ki, de addig rendkívüli közgyűlés is fog tartatni. — Vendégszereplés. Mint halljuk Zajonghi Elemér operetteénekes legközelebb megérkezik, több előadásban részt veendő. Első szereplése a „Rózsa-leányok“-ban lenne. — Baleset. A ferenciek utcájában egy 10 akos boroshordó legurulván, szétrepedt s a bor kifolyt.

Belföldi hírek. Az orsz. függetlenségi párt a vámtariffa iránt beadott javaslatot nem fogadta el tárgyalás alapjául. A fölkelés ismét terjedni kezd, a hírlapok sötétebbnek festik a helyzetet mint bármikor, és nagyon is feltűntetik a lólábat, vagyis az oroszok titkos működését; újabb mozgósításról is beszélnek a hivatalos oldalról jövő megnyugtató hírekkel szemben; általánosan el van terjedve a hír, hogy csapataink most már támadó rendszabályokhoz nyúlnak. Rizánóból febr. 19-ikén jelentik, hogy Ledenice körül nagyobb összeütközés volt, a lázadók visszaverettek, több mint 120 halottjuk maradt a csatátnak, a mieink vesztesége 4 halott, 2 súlyosan és 10 könnyen sebesült. Szerajevóból több összeesküvésről irnak s úgy vélik a tudósítók, hogy a lappangó szikra ott is csakhamar lángra gyúl.

Külföldi hírek. Egész Európát lázas izgatottságban tartja Skobelef tábornoknak Párizsban a németek ellen tartott beszéde, melyet szerb ifjak hallgattak; „a németek és slávok közötti kikerülhetetlen harc nagyon közel van már; hosszú, véres és rettenetes lesz az, de meg vagyok róla győződve, hogy a slávok győzelmével fog végződni.“ Így szól a beszéd és természetesen nagy megütközést kelt. A c z á r i k o r o n á z á s csak julius hóban fog megtartatni, előbb kellett volna történnie, de a rendőrség nem vállalta el a felelősséget. Angol hírek szerint a hatalmak az egyiptomi ügyben hozzájuk intézett jegyzéket kedvezőleg fogadták és hajlandók Angliát és Franciaországát megbizni, és a porta közbenjárását kizárni.

Vegyes hírek. Munkácsy Mihály Budapestben a legnagyobb kitüntetésekkel ünnepeztetik. A képzőművészeti társulat díszülése világraszóló hatalmas műve előtt felejtethetetlen emléke lesz a szép napoknak. Munkácsyn meglátszott, hogy hazánkfainak ez elismerése szívét hatolt, alig tudott szóhoz jutni, hogy hálájának kifejezést adjon! Az ifjuság fátylósámenete szépen sikerült. — Egy másik irodalmi ünnepről is meg kell emlékeznünk. A magyar irodalom Jókay Mórt ünneplé, a nagy költőt és páratlanul kitünő író, ki születésnapját tartá febr. 19-én. Minden osztályból siettek őt üdvözölni, s a szeretetreméltó házigazdát a látogatók szerencsekívánataikkal egészen előzönlötték. — Ugy hírlík, hogy Konstantin nagyherceg, ki Szt-Pétervárott nagyon is ingrata persona, martius hó elején Bécsbe jön. Ez sok politikai combinációra ad okot. — Temesváron a gyárvarosban ismét nagy tűz volt; a Sörház- Hajó- és Késutczákban több ház leégett, a kár százezerekre rug.

Egy meglepetés.

— Amyntor G. elbeszélése. —
(4-ik folytatás.)

III.

Másnap délelőtt a fővadász ur a margit-utczai 16-ik számú ház felé tartott. Megakart győződni arról, igazat mondott-e tegnap a kis, kékszemű, szőke leánya. Egy igénytelen házikó előtt megállt.

— Ez a 16-ik szám... hát itt laknának Jussték? — dörmögé a fővadász. Belépett az elhagyottnak látszó házikó roz-

zant kapuján és szénézett, nem talál-e valakit, kitől tudaknódhatnék.

Sehol senki, a ház mintha kihalt volna. De mégse, éppen lejött egy rongyos, piszkos öltözötű nőszemély a lépcsőkön, valami kétes színű folyadékot tartalmazó sajtárt cipelve.

— Jó reggelt! Lakik itt egy Juszt nevezetű ember? — kérde a fővadász.

A piszkos nőszemély, kinek fésületlen haja arczába hullott, vizsgálódva tekintte rá.

— Juszt? Igen! Ez ott lakik a padlás alatti szobában, a lépcsőnél balra az első ajtó.

A fővadász elfordulva a rut személytől, sietett a mondott irány felé; az ut nem volt nagyon kellemes, de ő, ha feltette magában, bátran meg is szokott felelni elhatározásainak. Miután két szűk, meredek falépcsőn felhatolt, megtalálta a jelzett ajtót, kopogott s a csendes „szabad“ után megnyitá azt.

Meleg, kábitó, büzhödt levegő csapott felé, úgy, hogy az undor, mint a görcs, légző szerveire szállt. A szobának ferde fala volt, melyből a padlásra egy keskeny ablak nyílt; az ablaktáblák papirossal ideoda ragasztva, csak kevés világot adtak. A tulsó falnál egy faágy volt, ezen egy szalmazsák és piszkos terítővel fedett ágynemű, alján rongyhalmaz, mely hogy mit takart, nem volt kivehető; az ágy mellett egy régi asztal, melyen egy üres, kopott pénztárca és egy dróttal bevont levestál volt látható. Szék nem volt, minden egyéb hiányzott.

E furcsa, nyomorult helyen lakott Juszt, a gyufatartó-készítő és éppen munkával volt elfoglalva. Magas, szikár férfi volt, kora alig határozható meg; ruhája keveréke mindenféle divatnak, de most kopott, elrongyolt és a hosszú használattól szinte egyenlően sötét. Juszt letette munkáját és felállott.

— Önt Jusztnek hívják? — kérde a fővadász megindult hangon.

— Ugy neveznek — mondá a kérdezt alázatosan.

— Én kis leánya árult tegnap megvettem, átadta árát?

— Ah ön az, a ki a forintot adta uram? igen-igen.

E pillanatban lépett be a szomszéd szobából a munkás neje. Bár arcza még mindig szépnek volt mondható, a rongyok elrutították alakját.

— Én is köszönöm uram a leányom iránti szivességét. Isten fizesse meg! A gyermek mindent elbeszél, óh még vannak jó szívű emberek! Ne ítéljen el, hogy ily rendetlenül nézek ki, de dolgoznom kelle és —

— Képesek vagytok a munkából megélni?

— Ha kell uram! meg a mint mehet. Férjem faragványokat is készít. Ha két idősebb leányom hazajön az iskolából, szalmát és fát kell gyűjteniök, pénzünk ezekre nincs. A kis Mariskát házalni küldjük.

— És Juszt ur más mesterséget nem tanult?

— Nem. Előbb katona voltam, azután kis szatócs boltunk volt, de a sors üldözött, csapás-csapásra ért.

— Hogy ne csigázzam fel reményteket, előre bevallom, hogy én gazdag nem vagyok, néhány elhasznált ruhadarab az, melylyel segíthetek.

— Ön nemes lelkű uram — felelt a nő — mi minden csekélységet hálával fogadunk.

A fővadász egy ezüstpénzt nyújtott át az asszonynak.

— Csináljon ezzel gyermekeinek valami örömet, többet most nem adhatok, magam is szűkölködöm. Az asszony kitörő örömmel vette át a pénzt.

Egy gyermeki nyoszörgés kiszüteté a jószívű bárót szét tekinteni. Ott állott Juszt karján egy csecsemővel, melyet az ágyon heverő rongyhalmazból vett fel.

Szegény gyermek! Beesett, vértelen arc, kékes ivék a nagy, vizkékszinű szemek körül, nyomott, keskeny mell — csak bőr és csont. A gyengéd apa fel alá kezdte hordozni, hogy a piczike sirása megszűnjék.

— E gyermeknek hiányzik az éltető táplálék.

— Még szoptatom. Nem vehetek neki tejet.

— Hány hónapos?

— Már lesz körülbelül tizenhócelez.

A társalgást hangos kopogás zavarta meg. És a nélkül, hogy a hívást várta volna, egy rendőr lépett a szobába.

— Juszt, ön még mindig nem jelenté magát! — szólalt meg a rendőr szigorú, sőt szokott durva hangon.

— Uram, hiszen jelentettem a biztos urnak, hogy itt lakom, de ő nem akart igazolványt adni, mert adómmal hátralékban vagyok. Annak elengedésért is folyamodtam, de még nem kaptam választ.

— Bolond beszéd! kifogások! dörmögé a rendőr, mi közöm nekem az adójához, jelentse magát, utóljára emlékeztetem,

Juszt szemében haragos villám cikázott át, de a mily gyorsan világitott, oly hamar kialudt, mély alázattal így szólt:

— Csak addig várjon, míg folyamodványomra a válasz megérkezik. Az adóintés és a rendőrség mindig megtalál engem, de midőn választói jogomat érvényesítendő szavazni mentem, visszautasítottak, mert nevezet nem találtak meg a lajstromban. Jogose az rendőr uram?

(Folytatása következik.)

Árfolyamok a bécsi áru- és érték-tőzsdén

— febr. 21-én délután. —

(Távirat.)

	Pénzbeli	Áru
	árfolyam.	
1. Magyar aranyjárdék 6 %	118.15	118.40
2. Magyar aranyjárdék 4 %	85.25	85.50
3. Magyar papírjárdék 5 %	84.90	85.10
4. Magyar vasuti kölcsön	131.50	132.
5. Magy. földterhermentesítési kötvény	96.25	96.75
6. Magy. földteh.-ment. kötvény zarádék	94.50	95.
7. Magyar szőlődezmaváltási kötv.	97.25	97.75
8. Magyar nyerevény-sorjegy-kölcsön	113.75	114.25
9. Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108.40	108.70
10. Osztrák járdék papírban	74.35	74.75
11. Osztrák járdék ezüstben	75.50	75.70
12. Osztrákjárdék aranyban	91.50	91.75
13. 1860-iki osztrák állam-sorsjegyek 100 frtos	131.50	132.
14. Osztrák-magyar bankrészevény	815.	817.
15. Magy. hitelbank-részevény	290.50	291.50
16. Osztrák hitelintézet-részevény	298.75	299.25
17. Cs. és kir. arany	5.65	5.66
18. 20-frankos arany (Napoleon'or)	9.52 $\frac{1}{2}$	9.53
19. Német birodalmi márka	58.60	58.70

Idegének névsora.

„Aranyhajó“ szálloda: Fischer Lipót utazó, Bécs. Vatzlavih György, Bécs. Hara-deh Jakab kereskedő, Budapest. Frankenstein Dávid utazó, Bécs. Számek Albert utazó, Bécs. György I. K. ügynök, Budapest. Schwartz Hugó utazó, Bécs. Schön Oszkár utazó, Bécs. Driesz Lajos ügyvéd, Pécsvárad. Sebuth I. pinzemester, Villány. Pásch L. utazó, Prága. Schlegl Gusztáv utazó, Brün. Puch Károly utazó, Bécs. — „Vademérszálloda: Boschula jegyző, Mányok. Sebestyén jegyző, Várallya. Szilassy utazó Bpest. Hoffmann utazó, Bpest. Zürner utazó, Bpest. Krausz utazó, Bpest. Darnóczy kocsigyáros. Mágocs. Friedländer utazó, Berlin. Michel Ede utazó, Bécs. Lövy Adolf utazó, Bécs. Mindszenty vállalkozó, Mohács. Jeszenszky magánzó, Mohács.

Pécsi színház.

Szerdán, 1882. február 22-én adatik:

A szegény marquis.

Színmű 3 felvonásban. Francziából fordította: Feleky Miklós.

Kezdeté 7 órakor.

Laptulajdonos Ramazetter Károly.
Felelős szerkesztő Bolgár Kálmán.